

BAGGRUNDSVIDEN TIL 3. DECEMBER

LYS I JULETIDEN

Kalenderlys

Den 1. december begynder vi at tælle ned til julen ved at tænde kalenderlys hver dag. Traditionen med at tælle ned til jul med et kalenderlys vandt for alvor udbredelse under 2. verdenskrig, hvor Danmark var besat af Tyskland. På det tidspunkt var der regler om mørklægning, som betød, at man ikke måtte have elektrisk lys tændt, for ellers kunne de engelske fly let se, hvor byerne var, og hvor de skulle kaste bomber. Mørklægningen gjorde, at man kun havde stearinlys tændt om aftenen. Fordi alle glædede sig til jul og julehygge i en mørk tid, fandt man på at lave et kalenderlys, hvor man hver dag i december brændte et stykke af lyset. Dengang hed det datolyt.

Adventsllys

Traditionen med adventskranse kom til Sønderjylland fra Nordtyskland i slutningen af 1800-tallet, men den blev først kendt i hele Danmark under 2. Verdenskrig. I en mørk tid som besættelsestiden var en ny lystradition meget kærkommen.

Der er mange, der tænder adventsllys de fire søndage i advent. Advent er kirkens måde at tælle ned til julen på: Vi tænder et lys for hver søndag i advent, indtil det er jul og dermed Jesu fødsel.

Lucia-lys

Også Luciatraditionerne den 13. december bør nævnes. Ligheden mellem Lucias navn og det latinske ord for lys, lux, har bevirket, at fejringen af Santa Lucias helgendag historisk har været en lysfest. I middelalderen regnede man den 13. december for vintersolhverv og dermed årets korteste dag. Dermed gav det ekstra god mening at holde lysfest på denne dato.

Ordet jul - jól

I Norden fejrede man jól (heraf jul) længe før, man kendte historien om Jesu fødsel julenat. Jól betød på oldnordisk simpelthen fest. Jól var en lysfest, der blev afholdt midt i januar, hvor man kunne konstatere, at lyset var ved at besejre vinterens mørke.

LYSET I BIBLEN

I en kristen kontekst er lyset tæt forbundet med livets skabelse. Den første tekst i Bibelen - skabelsesberetningen - beskriver, hvordan lyset bliver skabt af Gud som det første, og at lyset var godt.

Lyset symboliserer i kristendommen også direkte det guddommelige. Bibelen beskriver, at Guds søn blev født julenat, og at der med denne fødsel blev tændt et lys i verden. Det velkendte juleevangelium (Lukas-evangeliet kap. 2) fortæller om Jesus' fødsel i Betlehem begyndende med ordene: Og det skete i de dage... Men den samme fortælling kan man læse i Johannesevangeliet kap. 1, vers 1-9 i en anden version. Her står bl.a. om Jesus: "I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke." Og i Johannes-evangeliet kap. 8, vers 12 siger Jesus: Jeg er verdens lys, den der følger mig skal aldrig vandre i mørket men have livets lys.

Ifølge kristendommen er Jesus et sandt lys for mennesker, fordi han kommer fra Gud og viser mennesket, hvordan det er godt at leve, og fordi han omslutter det med Guds kærlighed.

I mange kirker findes lysglober, hvor besøgende kan tænde lys for at mindes en afdød, sende en bøn enten til Gud eller en man har kær.

DEN 3. DECEMBER

Læs dagens kapitel.

Sæt klistermærke for dagen op på plakaten.

Hjælp Anna og Erik med at løse kryds og tværsen

På kopiark 7 er den kryds og tværs, som Erik finder i Ugerløse Kirke. Lad eleverne løse den selv eller løs den fælles på klassen.

Lys!

Eleverne skal nu sidde eller ligge på gulvet i en rundkreds. Der skal være så mørkt som muligt i rummet. Tænd lydfilen "Lys!" som findes på kvist-spilledåsen.dk. Vær klar til at tænde et stearinlys sidst i lydfilen, hvor speakeren siger, at der skal tændes et lys.

Lad evt. eleverne efterfølgende lave en tegning eller tekst, som handler om lys.

Tegn kalenderlys på tavlen med farvekridt

Tegn en grøn grankrans der løber hele vejen rundt langs tavlens kant i klassen. Tegn hvide stearinlys (uden flamme) men med væge, så der er et lys for hver skoledag i december på grankransen. Tegn tændte flammer på 3 af lysene med gul/orange kridt - 3 lys tændes for det er den 3. december i dag. Resten af december måned, kan eleverne skiftes til at tænde et lys (med farvekridt) på tavlen.

Hvis man ikke har en "gammeldags" tavle i klassen, kan man tegne grankransen på pap/papir, der sættes sammen og hænges på en væg i klassen.

